

บทที่ ๑

บทนำ

ย่อมเป็นที่ทราบกันทั่วไปว่ามะเร็ง เป็นโรคที่ร้ายแรงและเป็นปัญหาใหญ่ปัญหาหนึ่งของประเทศไทย เนื่องจากมีผู้ต้องเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งมากขึ้นเป็นลำดับ จากสถิติของกระทรวงสาธารณสุข เกี่ยวกับสาเหตุการตายของประชากรไทยพบว่าก่อน พ.ศ. ๒๕๑๐ มะเร็งไม่ได้จัดอยู่ใน ๑๐ อันดับแรกของสาเหตุการตาย ต่อมาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ อัตราการตายด้วยโรคมะเร็งในประเทศไทยมีมากเป็นอันดับ ๖ และมีแนวโน้มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๒๒ มะเร็งได้เลื่อนขึ้นมาเป็นอันดับ ๓ รองจากการตายด้วยอุบัติเหตุ และโรคหัวใจ ซึ่งมีอัตราตาย ๒๑.๐ ต่อประชากรแสนคน^(๑) ดังนั้นมะเร็งจึงเป็นโรคที่กำลังได้รับความสนใจเป็นพิเศษเพราะนอกจากจะเป็นปัญหาทางสาธารณสุขแล้วยังก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติอีกด้วย ในปัจจุบันการรักษาโรคมะเร็งให้หายขาดนั้น เป็นไปได้ยาก แต่ก็อาจรักษาได้ถ้าสามารถตรวจพบและให้การรักษาดังแต่ระยะเริ่มต้นก่อนที่โรคจะลุกลามเข้าสู่ระยะสุดท้ายที่มีการแพร่กระจายของโรคแล้ว วิธีการรักษาโรคมะเร็งกระทำได้หลายวิธีได้แก่ การผ่าตัด การใช้รังสีบำบัด การใช้ยาหรือเคมีบำบัด เป็นต้น สำหรับผู้ป่วยโรคมะเร็งระยะสุดท้ายนี้ การรักษาด้วยวิธีการผ่าตัดไม่สามารถช่วยได้มากนัก ต้องอาศัยรังสีบำบัด และเคมีบำบัด เข้าช่วย แต่ยาที่ใช้รักษาโรคมะเร็งนอกจากจะมีผลข้างเคียงแก่ผู้ป่วยอย่างมากแล้วยังมีราคาค่อนข้างแพง และไม่สะดวกแก่ประชาชนตามชนบท หรือสถานที่ห่างไกลจากความเจริญที่จะมารับการรักษาในโรงพยาบาล ฉะนั้นในปัจจุบันประชาชนจึงเริ่มนิยมใช้สมุนไพรในการบำบัดรักษาโรคต่าง ๆ มากขึ้นดังจะเห็นได้จากผลการสัมภาษณ์ประชากรทั่วประเทศเกี่ยวกับการใช้ยาแผนโบราณหรือยาสมุนไพรยามเจ็บป่วย เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๒ ในจำนวน ๕๐ จังหวัดของประเทศไทยพบว่า ๗๗% ของครัวเรือนไทยทั่วประเทศยังใช้ยาแผนโบราณในยามเจ็บไข้ได้ป่วย โดยที่ ๕๔ % เป็นครัวเรือนไทยในเขตเทศบาล และอีก ๗๖ % เป็นครัวเรือนไทยนอกเขตเทศบาล ซึ่งยาแผนโบราณหรือยาสมุนไพรที่ประชาชนใช้ในการรักษานี้มีมากกว่า ๒๐๐ ชนิด^(๒)

ในประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ได้มีผู้ใช้สมุนไพรในการรักษาโรคมะเร็งเป็นจำนวนมาก โดยได้อาศัยบันทึกรายงานในตำราแพทย์แผนโบราณเกี่ยวกับสมุนไพรที่เชื่อว่ามีฤทธิ์ในการบำบัดโรคมะเร็ง เนื่องจากบันทึกรายงานเหล่านั้นยังไม่มีการวิจัยอย่างกว้างขวางถึงคุณสมบัติทางเคมีและฤทธิ์ทางเภสัชวิทยา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและพิสูจน์ถึงความสามารถในการบำบัดรักษาโรคมะเร็งรวมทั้งความปลอดภัยในการนำสมุนไพรมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๕ ซึ่งเป็นนโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนให้ประชาชนหันมาใช้ทรัพยากรภายในประเทศเพื่อประโยชน์ทั้งทางด้านสาธารณสุขและเศรษฐกิจของชาติ ด้วยเหตุนี้ทางงานชีววิทยาและงานสัตวทดลอง ฝ่ายวิจัยและค้นคว้า สถาบันมะเร็งแห่งชาติจึงได้มีโครงการศึกษาเกี่ยวกับพิษและผลของการใช้ยาแผนโบราณในการรักษา erythroleukemia ในหนูพันธุ์สวิสที่ทำให้เกิดโรคด้วย Friend leukemia virus (FV)^(๓) และจากการศึกษาพบว่าน้ำยาสกัดส่วนผสมของต้นเหงือกปลาหมอ ดีปลี และพริกไทยดำในอัตราส่วน ๒ : ๑ : ๑ มีผลในการรักษาลิวคีเมียในหนูทดลองดังกล่าว ดังนั้นจึงน่าสนใจทำการศึกษารวบรวมเกี่ยวกับต้นเหงือกปลาหมอ (Acanthus illicifolius L.) (รูปที่ ๑) ซึ่งเป็นสมุนไพรที่ปลูกขึ้นง่าย นิยมใช้กันแพร่หลายทั่วประเทศ ทั้งยังได้ระบุไว้ในตำรายาไทยแผนโบราณและตำรายาจีนว่าสามารถรักษาโรคมะเร็งได้^(๔,๕) โดยมุ่งศึกษาถึงพิษของน้ำยาสกัดของต้นเหงือกปลาหมอในหนูพันธุ์สวิสปกติและเปรียบเทียบผลของการใช้น้ำยาสกัดจากส่วนต่าง ๆ ของต้นเหงือกปลาหมอ ได้แก่ ลำต้น ใบ ราก และส่วนทั้งหมดของต้น ในการรักษาลิวคีเมียในหนูพันธุ์สวิสที่ทำให้เกิดโรคด้วย FV เพราะเป็น system ที่สะดวกรวดเร็วและเหมาะสมในการนำมาใช้วิจัย นอกจากนี้ยังได้นำสมุนไพรอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในตำราแพทย์แผนโบราณของไทยว่าสามารถบำบัดโรคมะเร็ง เมื่อใช้ร่วมกับต้นเหงือกปลาหมอ^(๔) ได้แก่ ดีปลี (Piper longum L.) และพริกไทยดำ (Piper nigrum L.) (รูปที่ ๒,๓) มาทำการวิจัยร่วมด้วย

รูปที่ 1 ต้นเหงือกปลาหมอ (Acanthus illicifolius L., Acanthaceae)

รูปที่ 2 - ตปส (Piper longum L., Piperaceae)

รูปที่ 3 พริกไทยดำ (*Piper nigrum* L., Piperaceae) ๗